

Referat 27. januar 2015

Medlemmer:

Professor Curt Rice, Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet, leder
Dosent Synnøve Hofseth Almås, Høgskolen i Ålesund
Seniorforsker Elisabeth Ljunggren, Nordlandsforskning
Personalsjef Martin Stølevik, SINTEF konsernstab
Divisjonsdirektør Jesper Simonsen, Norges forskningsråd
Leder Dr. Silvija Seres, TechnoRocks
Student Solveig Maria Figenschou, Lektorprogrammet, Universitetet i Oslo
Student Stian Skaalbones, enkeltemnestudent, Universitetet i Oslo
Forsker II Sevil Sümer, Uni Rokkan Senter, Universitetet i Bergen (vara)
Førsteamanuensis Monica Fengsrud Brinchmann, Universitetet i Nordland (vara)

Observatør:

Seniorrådgiver Hanne Monclair, Kunnskapsdepartementet
Direktør Linda Marie Rustad, Kilden

Fra sekretariatet:

Seniorrådgiver Heidi Holt Zachariassen
Seniorrådgiver Ella Ghosh

Meldte forfall:

Professor Mahmood Reza Amiri Moghadam, Universitetet i Oslo
Professor Ingrid Guldvik, Høgskolen i Lillehammer
Professor Tor Grande, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet

Innkalling til møte i Komité for kjønnsbalanse og mangfold i forskning 27. januar 2015

Tid og sted:

27.01. 2015	Møterom Nansen 4 NFRs lokaler, Drammensveien 288 på Lysaker	09.00-1115	Første bolk inkludert saksforberedelse til møte med NFR
		11.00-12.00	Lunsj i NFRs kantine
		12.00-13.30	Møte med NFRs ledelse
		13.30-17.00	Komitémøte fortsetter

Forslag til saksliste:

Sak 01/15	Godkjenning av innkalling og saksliste
Sak 02/15	Godkjenning av referat
Sak 03/15	Møte med Norges forskningsråd
Sak 04/15	Kif strategi 2014-2017
Sak 05/15	Utlysning av midler til utredning om mangfold
Sak 06/15	Budsjett
Sak 07/15	Opprettelse av høgskolenettverk
Sak 08/15	Innspill ny Likestillingsmelding
Sak 09/15	<p>Orienteringssaker</p> <ul style="list-style-type: none"> - Årsrapport 2014 – oppstart og innretning - Nettverkskonferanse 2015 - Konferanse om kjønnsperspektiver i forskning 5. juni - Høring i KUF-komiteen - Innspillmøte til ny Likestillingsmelding - Møte med KD om statistikk - Ny statistikk fra DBH - LUN-møte i Bodø i regi av UiN - Andre møter/ aktiviteter siden sist - Curt Rice orienterer om arrangement han har deltatt på som komitéleder - Møteplan 2015
Sak 10/15	Eventuelt

Sak 1/15 Godkjenning av innkalling og saksliste

Vedtak: *KIF-komiteen godkjenner innkalling og saksliste.*

Sak 2/15 Godkjenning av referat

Vedtak: *Kif-komiteen godkjenner referatet fra 4. november 2014.*

Sak 03/15 Møte med Norges forskningsråd

Del 1: Forberedelse til møtet:

Komiteleder oppfordret til aktiv deltakelse av komitémedlemmene under møtet med NFR og la frem forslag til saker møtet burde fokusere på:

- NFRs Hovedstrategi
- Toppstillinger
- Implicit bias
- Utvidelsen av Kifs mandat: er NFR opptatt av mangfoldsspørsmålet?
- Kjønnbalanse og mangfold- NFR må kunne jobbe med begge deler.

Innspill fra komitémedlemmene på temaer som burde tas opp:

Nytt mandat: informere om hvordan vi vil jobbe med dette, både tiltak (som for eksempel institusjonsbesøk) og hvordan få gjennomslag. Et viktig punkt her er hvordan vi kan samarbeide med NFR om vårt utvidete mandat.

Mainstreaming av et kjønnsperspektiv i NFRs arbeid: Kjønn skal være gjennomgående i H2020. Hvordan ivaretar NFR kjønnsperspektivet ift EUs satsinger? Hva gjør de helt praktisk? For eksempel har det svenske forskningsrådet observatører i møter med kjønn som hovedfokus. Har NFR det?

Komiteen var også nysgjerrig på hvordan **kjønnsperspetiver** gjøres i praksis. EU vil ha eksperter på feltet, men de som har meldt seg som eksperter i Norge har ikke blitt brukt. Også kriteriene for kjønn brukes ikke i praksis når forskningsprosjekter skal evalueres.

Det er heller ikke et kjønnsperspektiv på konferansen om innovasjon i slutten av februar.

Hovedstrategien til NFR og NFRs gender policy har stor avstand. Er det satt av nok midler til intern opplæring og mainstreaming internt i NFR? Er det så at de ikke helt tror på koblingen kvalitet og kjønnsperspektiver i forskning?

Mangfold virker lite fokusert på i NFR. Her har Kif kommet lengre og det er viktig å fortelle om hva Kif gjør. Kan dette bli et felt for samarbeid på sikt? For eksempel en konferanse om mangfoldsperspektiver.

Samarbeid med Balanseprogrammet. Kif bør være oppdatert på dette arbeidet og besøke institusjoner og høste gode eksempler fra dette arbeidet. Kan en ide være å lage en felles publikasjon med Balanse og Kif om best practices på både kjønnsbalanse og kjønnsperspektiver?

Del 2: Møte med ledelsen i NFR (kort oppsummering)

Tilstede fra NFR: Arvid Hallén (Administrerende direktør) Jesper W Simonsen (Divisjonsdirektør for Samfunn og Helse), Anders Hanneborg (Divisjonsdirektør for Vitenskap), Anne Kjersti Fahlvik (Divisjonsdirektør for Innovasjon), Fridtjof Unander (Divisjonsdirektør for Energi, Ressurser og Miljø), Kristin Danielsen (Internasjonal direktør), Ingeborg Ovesen (seniorrådgiver Divisjon for Samfunn og Helse, programkoordinator BALANSE), Lise Christensen (spesialrådgiver Divisjon for Samfunn og Helse).

Komitéleder informerte kort om Kifs arbeid.

Kifs mandat

- Utvidet mandat med både kjønnsbalanse og mangfold
  - o Vi er i ulike faser på de to mandatsfeltene.
  - o Eksempler på tiltak for å oppfylle mandatet
  - o Argumentasjonen som brukes om hvorfor vi skal jobbe med kjønnsbalanse er den samme for mangfold i forskning. For eksempel:
    - Realisering av rettigheter
    - Kvalitet i forskning

Spørsmål til NFR fra Kif:

- NFR har en bra gender policy, vil noe liknende komme på etnisk mangfold?

- Hva kan vi samarbeide om for å oppfylle Kif mandatet?

Svar og kommentarer fra NFR:

Arbeidet med mangfold i forskning er ikke høyt på agendaen, men dette vil være viktig for rekruttering til Forskningsrådet. NFR har ikke fått samme signaler på etnisk mangfold fra regjeringshold som for kjønnsbalanse, men ser absolutt at det er viktig for arbeidet med ulike perspektiver i forskning.

NFR ønsker å vite mer om hvordan Kif jobber med dette feltet og høre mer om utfordringer.

Kan Kif gi oss eksempler på hvordan de jobber?

Kif- komiteleder ga eksempel på en konkret sak: Store hull i statistikken for ulike innvandrergupper i Norge hva gjelder progresjon i høyere utdanning og forskning. Vi jobber for å få frem god statistikk og et større empirisk grunnlag i form av en utredning. Vi ønsker å se til andre sektorer (for eksempel næringslivet) for å finne gode tiltak.

NFR synes det er interessant det Kif gjør og ønsker å følge arbeidet videre.

NFR ga presentasjoner som i hovedsak redegjorde for hvordan de integrerer sin gender policy og et kjønnsperspektiv i det arbeidet NFR gjør.

Jesper W. Simonsen (Divisjonsdirektør for Samfunn og Helse), presentasjon ligger vedlagt referatet

Anders Hanneborg (Divisjonsdirektør for Vitenskap), presentasjon ligger vedlagt referatet

Anne Kjersti Fahlvik (Divisjonsdirektør for Innovasjon),

Fridtjof Unander (Divisjonsdirektør for Energi, Ressurser og Miljø),

Kristin Danielsen (Internasjonal direktør), presentasjon ligger vedlagt referatet

Ingeborg Owesen (seniorrådgiver Divisjon for Samfunn og Helse, programkoordinator BALANSE), presentasjon ligger vedlagt referatet

Presentasjonene viste i hovedsak at det i de fleste divisjonene og forskningsprogrammene jobbes bra med kjønnsbalanse- tematikk og det kan vises til en del gode resultater. I forhold til å få et tydeligere kjønnsperspektiv i forskningen er det en større utfordring.

Forskningsrådet kunne fortelle at det har vært en overgang fra når de stoppet kjønnsforskningsprogrammet og få kjønnspektiver integrert i all forskning. De jobber nå med å identifisere prosjekter med kjønnspektiver og ønsker å samle gode eksempler fra disse prosjektene. Særlig i forhold til H2020 bør det tas et initiativ for å løfte opp kjønnspektiver til å bli en reell vurderingsdel.

Administrerende direktør, Arvid Hallén, avslutter møtet med å omtale NFRs hovedstrategi som nå er under revidering. Kifs innspill om at kjønn og mangfold må synliggjøres i strategien vil bli tatt inn. Videre vil man koble teksten i strategien opp mot NFRs ulike policier, deriblant NFRs gender policy.

Avslutningsvis blir mulige samarbeidsarenaer nevnt. Kifs arbeid med sertifisering er interessant sett opp mot søknadsbehandlingen i NFR. I tillegg nevnes samarbeid i forbindelse med en eventuell konferanse om mangfoldsperspektiver i forskning og mer samarbeid rundt implicit bias.

Neste møte mellom NFR og Kif bør inneholde en større presentasjon av Kifs arbeid.

Vedtak:

Det skrives et brev med oppfølgingspunkter fra møtet.

Sak 04/15 Kif strategi 2014-2017

Komiteen var positiv til forslaget til strategi for Kif- komiteen for 2014- 2017.

Komiteen kom med følgende tilbakemeldinger som skulle innarbeides i ferdig versjon av strategien:

- Instituttsektoren bør synliggjøres mer i strategien. Blant annet må toppstillinger i instituttsektoren nevnes når man omtaler utfordringen om rekruttering til toppstillinger i academia.
- Det bør lages en «one pager» av strategien som kun skal innholde mål, tiltak, argumentasjon. Denne kan brukes av komitémedlemmene for å profilere Kif.

- Tabellen som knytter hovedutfordringer og tiltak sammen bør endres og gjøres mer oversiktlig.
- Delen Lovgrunnlag bør omgjøres til et vedlegg til strategien.
- I delen hvor institusjonsbesøk omtales bør man bruke ord som dialog i stedet for kontroll.
- Noen av medlemmene ønsket at definisjonene skulle omarbeides noe og funderes i faglitteratur. Andre medlemmer var fornøyd med at definisjonene var så korte. De var dermed mer brukervennlige. Definisjonen av kjønnsbalanse skal endres slik at kjønnsbalanse skal være 50% kvinner representert.
- Målene ble diskutert. Det var en viss uenighet om hvorvidt ambisiøse mål ville være vanskelige å oppnå og at hvis vi måles på de kan det være et problem. Andre mente at komiteen skal være ambisiøs og at vi må se på målene i et langtidsperspektiv hvor også andre krefter vil påvirke oppnåelsen av målene sammen med Kif-komiteens arbeid.
- Kif-komiteens samarbeid med andre strategiske aktører bør omtales og at komiteen også følger med på og er involvert i det europeiske samarbeidet på feltet.

Vedtak:

Komiteen godkjenner strategien med de kommentarer som kom frem under diskusjonen.

Sak 05/14 Utlysning av midler til utredning om mangfold

Det var utsendt et notat som inneholdt en samlet gjennomgang av elementer som komiteen skulle vurdere ved en utlysning av et forskningsoppdrag om mangfold i akademia. Innledningsvis ble det opplyst om at notatet inneholdt både noen punkter som skulle inn i et utlysningsskjema, og tekst som kunne inngå i vedlegget. Høgskolen i Oslo og Akershus sa først ja, deretter nei til å bistå KIF med en doffinutlysning. Sekretariatet kontaktet så KD, og fikk beskjed om at en person med god kompetanse vil kunne bistå med veiledning i tilknytning til utlysning. Sekretariatet opplyste også om at DIFI/IMDI påpekte at det ville være en fordel å ikke legge for sterke føringer på hvilken metode som skulle brukes, fordi erfaringsmessig er det bedre å la forskerne komme med en skisse selv, og å unngå å lukke ute kompetente fagpersoner ved å snevre inn for mye metodisk.

Notatet ble grundig diskutert i komiteen, og diskusjonen dreide seg både om hvilke tema som var aktuelle, hvor mye man kan forvente til resultater med et relativt beskjedent beløp og hvilke sluttprodukt som ville være mest nyttig for komiteen.

Beløpet vil i praksis medføre 3-4 månedsverk, så det er unødvendig å legge opp til en avslutning så sent som i mai 2016. Det er også mulig å tenke seg at to personer er involvert, noe som kan medføre kortere tidshorisont.

Komiteens medlemmer var delt i synet på om det var nok tid og ressurser til en god kvalitativ undersøkelse.

Det utsendte notatet inneholdt både et sett av hypoteser som ofte fremsettes om mangfold i akademia, og et utvalg alternative problemstillinger som komiteen kunne vurdere. Dette ble oppfattet som en for åpen bestilling til en doffinutlysning og det ble foreslått å fjerne hypotesene og snevre inn notatet.

Det ble også påpekt at det ville være en fordel om notatet ga tydelig uttrykk for at det ikke forventes at det skal innhentes statistikk i og med dialogen med KD om dette. Notatet kan åpne for bruk av både kvalitative og kvantitative metoder.

Det er begrensede midler, så en mulighet er å åpne for at det lages en statusoppdatering om relevant forskning samt kunnskapshull, med noen case som kan belyse problemstillinger for videre utforskning. Det ville vært nyttig om undersøkelsen kunne gi gode innspill til strategiske mål eller policyforslag. Noen mente det ville være mest hensiktsmessig å samle eksempler på god praksis heller enn å fokusere på hvilke problemer som personer med etnisk minoritetsbakgrunn møter i akademia. Noen mente at det ville være en fordel å bruke flere metoder, f.eks. en blanding av en undersøkelse og intervju.

Det ble en diskusjon om hvorvidt det var for ambisiøst å tenke seg at undersøkelsen kunne innbefatte intervjuer med et spekter av berørte i sektoren. Det ble påpekt at ideelt sett skulle notatet åpne for at man hadde med noen også fra instituttsektoren, i tillegg til UH-sektoren. Samtidig ble det påpekt at å ha fokus på personer i universiteter, høyskoler og institutter ville være en ganske stor bestilling.

Sekretariatet ba om innspill på om det skulle opprettes en egen arbeidsgruppe med noen fra komiteen som kunne arbeide med selve konkurransen, men dette ble foreslått utsatt til et senere møte.

Et par av komiteens medlemmer tilbød seg å bistå i å spisse notatet (Elisabeth og Sevil). Komiteen ønsker å drøfte et revidert notat på sitt neste møte.

For å oppsummere: Det er ønskelig å lage et notat som ikke åpner for en altfor lang tidshorisont. Notatet bør inneholde færre problemstillinger. Det bør tydeliggjøres at oppdraget

ikke medfører å innhente statistikk. Det bør tydeliggjøres hva slags sluttprodukt komiteen ønsker seg - forslag til tiltak, temaer til videre forskning eller eksempler på god praksis.

Vedtak:

Et nytt notat legges frem på møtet i mars basert på innspill fra komiteen på dette møtet.

Sak 06/15 Budsjett 2015

Komiteen mente det er positivt av vi har et budsjett som bruker opp midlene vi har til rådighet. På bakgrunn av utvidet mandat og økt aktivitetsnivå bør vi forsikre oss om at vi fortsatt kan ha midler til to fulle rådgiverstillinger også i 2016. Hvis vi ikke bevilges mere penger vil vi måtte kutte i stillinger for 2016. Da må aktivitetsnivået reduseres.

Sekretariatet vil så raskt som mulig skrive brev til Kunnskapsdepartementet med forespørsel om økte midler for 2016. Dette skal begrunnes med økt aktivitetsnivå samt behov for økt kunnskapsgrunnlag og tiltak gitt vårt utvidede mandat. Dette krever to fulle rådgiverstillinger. For å lette litt på utgiftene for 2015 vil Curt undersøke muligheten for at GenderSTE (COST-nettverket) kan betale noe av kjønnsperspektivkonferansen i juni.

Vedtak:

Budsjettet vedtas slik det ble forelagt komiteen.

Sak 07/15 Opprettelse av høgskolenettverk

Komiteen var enige om at det er positivt med nettverk for likestillingsrådgivere ved universiteter og høgskoler og ser klart at disse nettverkene dekker et behov. Samtidig var komiteen spørrende til om det skal eksistere flere nettverk for likestillingsarbeidere og mente det ville være uheldig med et nettverk for universiteter og et for høgskoler som opererer separat. Det bør også tas en diskusjon om hva som eventuelt er en hensiktsmessig oppdeling hvis det skal opprettes flere nettverk; for eksempel regionale nettverk eller tematiske nettverk. Da hele sektoren nå er i en omstrukturingsfase bør man avvente resultatet av denne prosessen før man går videre med denne saken.

Under nettverkskonferansen i Kristiansand vil Kif lufte om det er interesse for nettverk i sektoren, men samtidig tydeliggjøre at det ikke er Kif som skal drifte et slikt arbeid.

Vedtak:

Kif kan gjerne fasilitere oppstart av nettverk for likestillingsrådgivere, men ønsker å avvente strukturmeldingen.

Sak 08/15 Likestillingsmeldingen

Komitéleder oppsummerte fra Kunnskapsdepartementets innspillsmøte til

Likestillingsmeldingen 6. januar 2015 hvor han var en av innleiderne.

Komiteen ble bedt om å komme med momenter til Kifs innspill til Likestillingsmeldingen.

Kunnskapsdepartementet har ansvar for å skrive 2 sider om høyere utdanning. Kifs råd vil være viktige da komiteen er oppnevnt av Kunnskapsdepartementet.

Følgende momenter ble nevnt:

- Høyere utdanning og forskning er en arena for å få kvinner inn i toppstillinger. Det bør være samme måltall her som i politikken. Kvinner i ledelsen i forskning setter spor ut i ulike miljøer. Dette bør være en arena for positive eksempler.
- Få kjønns- og likestillingstematikk inn i undervisningen ved universiteter og høyskoler. Dette er rekrutteringsbasen for forskere og andre ledere i academia. Ved laging av rammeplaner til undervisning bør kjønnsperspektiver inn. Dette handler om hva vi vil at studenter skal komme ut med av kunnskap.
- Stille spørsmål ved hva som er konsekvensene hvis man ikke følger opp likestillingsplaner. Dette bør være en mer bevisst del av etatsstyringsprosesser.
- Både kjønnsbalanse og kjønnsperspektiver bør fremmes. At det er en forskjell på disse temaene og at begge er viktige å fremme. Kjønnsbalanse i toppstillinger og i forskningen generelt er viktig for å få inn kjønnsperspektiver.
- Implicit bias- hvordan dette kan påvirke karriereløp.

- Strukturelle hindringer for kjønnsbalanse.
- Vise til gode tiltak og at slike tiltak virker.

Vedtak:

Innspillet ferdigstilles av sekretariatet og sendes ut med kort høringsfrist til komiteen.

Kif- komiteens innspill til Likestillingsmeldingen: [Innspill til Likestillingsmeldingen 2015](#)

Sak 09/15 Orienteringssaker

Komiteen ble orientert om disse sakene:

- Årsrapport 2014 – oppstart og innretning
- Nettverkskonferanse 2015
- Konferanse om kjønnspektiver i forskning 5. juni
- Høring i KUF-komiteen
- Innspillmøte til ny Likestillingsmelding
- Møte med KD om statistikk
- Ny statistikk fra DBH
- LUN-møte i Bodø i regi av UiN
- Andre møter/ aktiviteter siden sist
- Curt Rice orienterer om arrangement han har deltatt på som komitéleder
- Møteplan 2015: Det ble gjort endringer i møteplanen:

Tid	Sted	Møter
Våren 2015		
27. Januar	Oslo	Ordinært komitémøte Norges Forskningsråd
11-12. Mars	Universitetet i Agder	Ordinært komitémøte m/ institusjonsbesøk
(13 mars er valgfri)		Nettverkskonferanse
22-23. Juni	Høgskolen i Vestfold	Ordinært komitémøte m/institusjonsbesøk
Høsten 2015		
23. September	Oslo	Ordinært komitémøte Møte med KD
8-9. Desember	Handelshøyskolen BI Simula	Ordinært komitémøte m/ institusjonsbesøk

Det ble uttrykt ønske om å besøke Samisk Høyskole i 2016.

Under Orienteringssaker ble det stilt spørsmål rundt deltagelse på møter i Kif- regi. Det var enighet om at så fremt reisekostnader holder seg innenfor gjeldende budsjett og møtet har en tematikk som holder seg innenfor Kifs mandatområde, kan man delta på ulike møter i inn- og utland. Det er viktig at det er Kifs og norske UH- institusjoners arbeid som blir formidlet hvis man blir bedt om å holde innlegg/ foredrag.

Hvis Kif- komiteen får mange henvendelser, kan man samle disse opp og fordele på medlemmene i komiteen. Det skal lages presentasjoner om Kif og Kifs arbeid på norsk og engelsk som komiteen kan bruke til slike formål.

Vedtak:

Komiteen tar sakene til orientering med de kommentarene som kom frem under diskusjonen.

Sak 10/15 Eventuelt

Linda Rustad informerte om følgende:

På Kifinfo er det nå et punkt om seksuell trakassering.

Kilden vil be om å få oppdaterte handlingsplaner (legges ut på www.Kifinfo.no) Her vil de også etterspørre om institusjonene har retningslinjer for håndtering av seksuell trakassering.

Hvis komitemedlemmene har saker de ønsker Kifinfo skal fokusere på kan de ta kontakt med Kristin Aukland (kau@forskningsradet.no) eller Linda Rustad (lmr@forskningsradet.no).

Genussekretariatet ved Universitetet i Gøteborg ønsker samarbeid med Kif. Liisa Huusu planlegger seminar/ konferanse om interseksjonalitet/ kjønn i academia og vil ha samarbeid

med Kif om dette. Genussekretariatet ønsket at Linda tok dette med til Kif. Kif sekretariatet bør ta kontakt med Liisa Huusu angående et mulig felles arrangement.

Stian Skaalbones tipset om at studentombudene skal jobbe med seksuell trakassering og at dette bør fokuseres på.

Vedtak:

Sakene til eventuelt tas til orientering.